

Conveni de Nova York per al reconeixement i execució de sentències arbitrals estrangeres

Fet a Nova York el 10 de juny de 1958

INTRODUCCIÓ

Objectius

Reconeixent la importància creixent de l'arbitratge internacional com a mitjà de resoldre les controvèrsies comercials internacionals, la Convenció de les Nacions Unides sobre el Reconeixement i l'Execució de les Sentències Arbitrals Estrangeres (la Convenció) tracta d'establir normes legislatives comunes per al reconeixement dels acords o pactes d'arbitratge i el reconeixement i l'execució de les sentències o laudes arbitrals estrangers i no nacionals. Per "sentències o laudes no nacionals" s'entén aquells que, si bé han estat dictats en l'Estat en què es preveu la seva execució, són considerats "estrangers" per la llei d'aquest Estat perquè el procediment seguit comporta algun element d'estrangeria, per exemple, quan s'apliquin normes processals d'un altre Estat.

La finalitat principal de la Convenció és evitar que les sentències arbitrals, tant estrangeres com no nacionals, siguin objecte de discriminació, pel que obliga els Estats parteixes a vetllar perquè aquestes sentències siguin reconegudes en la seva jurisdicció i puguin executar-se en ella, en general, de la mateixa manera que les sentències o laudes arbitrals nacionals. Un objectiu secundari de la Convenció és exigir que els tribunals dels Estats part donin ple efecte als acords d'arbitratge negant-se a admetre demandes en les quals el demandant estigui actuant en violació d'un acord de remetre la qüestió a un tribunal arbitral.

Disposicions principals

La Convenció s'aplica a les sentències arbitrals dictades en el territori d'un Estat diferent d'aquell en el qual es demani el seu reconeixement i execució. S'aplica també a les sentències arbitrals "que no siguin considerades com a sentències nacionals". En el moment d'adoptar la Convenció, un Estat pot declarar que l'aplicarà a) a les sentències arbitrals dictades en el territori d'un altre Estat part únicament i b) només a les relacions jurídiques considerades "comercials" pel seu dret intern.

La Convenció conté disposicions sobre els acords o pactes d'arbitratge. Aquest tema es va incloure en ella atès el fet que és possible que es denegui l'execució d'una sentència arbitral perquè tal vegada l'acord d'arbitratge en el qual es basa no sigui reconegut. El paràgraf 1 de l'article II estableix que els Estats part reconeixeran els acords d'arbitratge formulats per escrit. Referent a això, la Comissió de les Nacions Unides per al Dret Mercantil Internacional va aprovar en el seu 39è període de sessions, celebrat en 2006, una recomanació la fi de la qual és orientar als Estats part sobre la interpretació de la disposició continguda en el paràgraf 2 de l'article II, segons la qual un acord d'arbitratge ha d'estar en

forma escrita, i fomentar l'aplicació del paràgraf 1 de l'article VII perquè tota part interessada pugui fer valer els drets que tingués, en virtut de la legislació o dels tractats del país en què s'invoqui un acord d'arbitratge, al fet que es reconegui la validesa d'aquest acord.

L'obligació fonamental que s'imposa als Estats part és reconèixer el caràcter vinculant de totes les sentències arbitrals contemplades en la Convenció i executar-les, si se'ls demana que ho facin, conforme a la *lex fori*. Quan la Convenció no estipula cap requisit sobre aquest tema, cada Estat part decidirà les regles de procediment que procedeixi seguir.

La Convenció especifica cinc raons per les quals es pot denegar el reconeixement i l'execució d'una sentència arbitral a instàncies de la part contra la qual és invocada. Tals raons són la incapacitat de les parts, la invalidesa de l'acord d'arbitratge, irregularitats processals, extralimitacions quant a l'abast de l'acord d'arbitratge, la incompetència del tribunal arbitral i l'anul·lació o suspensió d'una sentència al país en el qual, o conforme a la llei del qual, s'ha dictat aquesta sentència. La Convenció especifica altres dues raons en virtut de les quals un tribunal pot, per iniciativa pròpia, negar-se a reconèixer i executar una sentència. Aquestes raons es refereixen a la susceptibilitat d'arbitratge i a l'ordre públic.

La Convenció tracta de fomentar el reconeixement i l'execució de les sentències o laudes arbitrals en el major nombre possible de casos. Amb tal finalitat, en el paràgraf 1 del seu article VII s'exclou la imposició pel dret intern de condicions per al seu reconeixement i execució que siguin més estrictes que les previstes en la Convenció, si bé s'accepta que continuï aplicant-se tota disposició del dret intern que concedeixi drets especials o més favorables a la part que demani l'execució d'una sentència. En aquest article es reconeix el dret de tota part interessada a fer valer la legislació o els tractats del país on aquesta sentència s'invoqui, fins i tot quan tal legislació o tals tractats ofereixin un règim més favorable que el de la Convenció.

Article I

1. La present Convenció s'aplicarà al reconeixement i l'execució de les sentències arbitrals dictades en el territori d'un Estat diferent d'aquell en què es demana el reconeixement i l'execució d'aquestes sentències, i que tinguin el seu origen en diferències entre persones naturals o jurídiques. S'aplicarà també a les sentències arbitrals que no siguin considerades com a sentències nacionals en l'Estat en el qual es demana el seu reconeixement i execució.
2. L'expressió "sentència arbitral" no sols comprendrà les sentències dictades pels àrbitres nomenats per a casos determinats, sinó també les sentències dictades pels òrgans arbitrals permanents als quals les parts s'hagin sotmès.
3. En el moment de signar o de ratificar la present Convenció, d'adherir-se a ella o de fer la notificació de la seva extensió prevista en l'article X, tot Estat podrà, a base de reciprocitat, declarar que aplicarà la present Convenció al reconeixement i a l'execució de les sentències arbitrals dictades en el territori d'un altre Estat Contractant únicament. Podrà també declarar que només aplicarà la Convenció als litigis sorgits de relacions jurídiques, siguin o no contractuals, considerades comercials pel seu dret intern.

Article II

1. Cadascun dels Estats Contractants reconeixerà l'acord per escrit conforme al qual les parts s'obliguin a sotmetre a arbitratge totes les diferències o unes certes diferències que hagin sorgit o puguin sorgir entre elles respecte a una determinada relació jurídica, contractual o no contractual, concernent a un assumpte que pugui ser resolt per arbitratge.
2. L'expressió "acord per escrit" denotarà una clàusula compromissòria inclosa en un contracte o un compromís, signats per les parts o continguts en un bescanvi de cartes o telegrames.
3. El tribunal d'un dels Estats Contractants al qual se sotmeti un litigi respecte del qual les parts hagin conclòs un acord en el sentit del present article, remetrà a les parts a l'arbitratge, a instàncies d'una d'elles, tret que comprovi que aquest acord és nul, ineficaç o inaplicable.

Article III

Cadascun dels Estats Contractants reconeixerà l'autoritat de la sentència arbitral i concedirà la seva execució de conformitat amb les normes de procediment vigents en el territori on la sentència sigui invocada, conformement a les condicions que s'estableixen en els articles següents.

Per al reconeixement o l'execució de les sentències arbitrals a les que s'aplica la present Convenció, no s'imposaran condicions apreciablement més rigoroses, ni honoraris o costos més elevats, que els aplicables al reconeixement o a l'execució de les sentències arbitrals nacionals.

Article IV

1. Per a obtenir el reconeixement i l'execució prevists en l'article anterior, la part que demani el reconeixement i l'execució haurà de presentar, juntament amb la demanda:
 - a) L'original degudament autènticat de la sentència o una còpia d'aquest original que reuneixi les condicions requerides per la seva autenticitat.
 - b) L'original de l'acord a què es refereix l'article II, o una còpia que reuneixi les condicions requerides per la seva autenticitat.
2. Si aquesta sentència o aquest acord no estiguessin en un idioma oficial del país en què s'invoca la sentència, la part que demani el reconeixement i l'execució d'aquesta última haurà de presentar una traducció a aquest idioma d'aquests documents. La traducció haurà de ser certificada per un traductor oficial o un traductor jurat, o per un agent diplomàtic o consular.

Article V

1. Només es podrà denegar el reconeixement i l'execució de la sentència, a instàncies de la part contra la qual és invocada, si aquesta part prova davant l'autoritat competent del país en què es demana el reconeixement i l'execució:

- a) Que les parts en l'acord a què es refereix l'article II estaven subjectes a alguna incapacitat en virtut de la llei que és aplicable o que aquest acord no és vàlid en virtut de la llei al fet que les parts no ho han sotmès, o si res s'hagués indicat referent a això, en virtut de la llei del país en què s'hagi dictat la sentència; o
 - b) Que la part contra la qual s'invoca la sentència arbitral no ha estat degudament notificada de la designació de l'àrbitre o del procediment d'arbitratge o no ha pogut, per qualsevol altra raó, fer valer els seus mitjans de defensa; o
 - c) Que la sentència es refereix a una diferència no prevista en el compromís o no compresa en les disposicions de la clàusula compromissòria, o conté decisions que excedeixen dels termes del compromís o de la clàusula compromissòria; no obstant això, si les disposicions de la sentència que es refereixen a les qüestions sotmeses a l'arbitratge poden separar-se de les quals no han estat sotmeses a l'arbitratge, es podrà donar reconeixement i execució a les primeres; o
 - d) Que la constitució del tribunal arbitral o el procediment arbitral no s'han ajustat a l'acord celebrat entre les parts o, a falta de tal acord, que la constitució del tribunal arbitral o el procediment arbitral no s'han ajustat a la llei del país on s'ha efectuat l'arbitratge; o
 - e) Que la sentència no és encara obligatòria per a les parts o ha estat anul·lada o suspesa per una autoritat competent del país en què, o conforme a la llei del qual, ha estat dictada aquesta sentència.
2. També es podrà denegar el reconeixement i l'execució d'una sentència arbitral si l'autoritat competent del país en què es demana el reconeixement i l'execució, comprova:
- a) Que, segons la llei d'aquest país, l'objecte de la diferència no és susceptible de solució per via d'arbitratge; o
 - b) Que el reconeixement o l'execució de la sentència serien contraris a l'ordre públic d'aquest país.

Article VI

Si s'ha demanat a l'autoritat competent prevista en l'article V, paràgraf 1 e), l'anul·lació o la suspensió de la sentència, l'autoritat davant la qual s'invoca aquesta sentència podrà, si ho considera procedent, ajornar la decisió sobre l'execució de la sentència i, a instàncies de la part que demani l'execució, podrà també ordenar a l'altra part que doni garanties apropiades.

Article VII

1. Les disposicions de la present Convenció no afectaran la validesa dels acords multilaterals o bilaterals relatius al reconeixement i l'execució de les sentències arbitrals concertats pels Estats Contractants ni privaran a cap de les parts interessades de qualsevol dret que pogués tenir a fer valer una sentència arbitral en la forma i mesura admeses per la legislació o els tractats del país on aquesta sentència s'invoqui.

2. El Protocol de Ginebra de 1923 relatiu a les clàusules d'arbitratge i la Convenció de Ginebra de 1927 sobre l'execució de les Sentències Arbitrals Estrangeres deixaran de fer efecte entre els Estats Contractants a partir del moment i en la mesura en què la present Convenció tingui força obligatòria per a ells.

Article VIII

1. La present Convenció estarà oberta fins al 31 de desembre de 1958 a la signatura de tot Membre de les Nacions Unides, així com de qualsevol altre Estat que sigui o arribi a ser membre de qualsevol organisme especialitzat de les Nacions Unides, és a sigui o arribi a ser part en l'Estatut de la Cort Internacional de Justícia, o de tot altre Estat que hagi estat convidat per l'Assemblea General de les Nacions Unides.

2. La present Convenció haurà de ser ratificada i els instruments de ratificació es dipositaran en poder del Secretari General de les Nacions Unides.

Article IX

1. Podran adherir-se a la present Convenció tots els Estats a què es refereix l'article VIII.

2. L'adhesió s'efectuarà mitjançant el dipòsit d'un instrument d'adhesió en poder del Secretari General de les Nacions Unides.

Article X

1. Tot Estat podrà declarar, en el moment de la signatura, de la ratificació o de l'adhesió, que la present Convenció es farà extensiva a tots els territoris les relacions internacionals dels quals tingui el seu càrrec, o a un o diversos d'ells. Tal declaració farà efecte a partir del moment en què la Convenció entri en vigor per a aquest Estat.

2. Posteriorment, aquesta extensió es farà en qualsevol moment per notificació dirigida al Secretari General de les Nacions Unides i farà efecte a partir del norantè dia següent a la data en què el Secretari General de les Nacions Unides hagi rebut tal notificació o en la data d'entrada en vigor de la Convenció per a tal Estat, si aquesta última data fos posterior.

3. Respecte als territoris als quals no s'hagi fet extensiva la present Convenció en el moment de la signatura, de la ratificació o de l'adhesió, cada Estat interessat examinarà la possibilitat d'adoptar les mesures necessàries per a fer extensiva l'aplicació de la present Convenció a tals territoris, a reserva del consentiment dels seus governs quan sigui necessari per raons constitucionals.

Article XI

Respecte als Estats federals o no unitaris, s'aplicaran les disposicions següents:

- a) Pel que concerneix els articles d'aquesta Convenció l'aplicació de la qual depengui de la competència legislativa del poder federal, les obligacions del govern federal seran, en aquesta mesura, les mateixes que les dels Estats Contractants que no són Estats federals;
- b) Pel que concerneix els articles d'aquesta Convenció l'aplicació de la qual depengui de la competència legislativa de cadascun dels Estats o províncies constituents que, en virtut del règim constitucional de la federació no estiguin obligats a adoptar mesures legislatives, el govern federal, com més aviat millor i amb la seva recomanació favorable, posarà aquests articles en coneixement de les autoritats competents dels Estats o províncies constituents;
- c) Tot Estat federal que sigui Part en la present Convenció proporcionarà, a sol·licitud de qualsevol altre Estat Contractant que li hagi estat transmesa per conducte del Secretari General de les Nacions Unides, una exposició de la legislació i de les pràctiques vigents en la federació i en les seves entitats constituents respecte a determinada disposició de la Convenció, indicant la mesura en què per acció legislativa o d'una altra índole, s'hagi donat efecte a tal disposició.

Article XII

1. La present Convenció entrarà en vigor el norantè dia següent a la data del dipòsit del tercer instrument de ratificació o d'adhesió.
2. Respecte a cada Estat que ratifiqui la present Convenció o s'adhereixi a ella després del dipòsit del tercer instrument de ratificació o d'adhesió, la present Convenció entrarà en vigor el norantè dia següent a la data del dipòsit per tal Estat del seu instrument de ratificació o d'adhesió.

Article XIII

1. Tot Estat Contractant podrà denunciar la present Convenció mitjançant notificació escrita dirigida al Secretari General de les Nacions Unides. La denúncia farà efecte un any després de la data en què el Secretari General hagi rebut la notificació.
2. Tot Estat que hagi fet una declaració o enviat una notificació conforme al que es preveu en l'article X, podrà declarar en qualsevol moment posterior, mitjançant notificació dirigida al Secretari General de les Nacions Unides, que la Convenció deixarà d'aplicar-se al territori de què es tracti un any després de la data en què el Secretari General hagi rebut tal notificació.
3. La present Convenció continuarà sent aplicable a les sentències arbitral respecte de les quals s'hagi promogut un procediment per al reconeixement a l'execució abans que entri en vigor la denúncia.

Article XIV

Cap Estat Contractant podrà invocar les disposicions de la present Convenció respecte d'altres Estats Contractants més que en la mesura en què ell mateix estigui obligat a aplicar aquesta Convenció.

Article XV

El Secretari General de la Nacions Unides notificarà a tots els Estats a què es refereix l'Article VIII:

- a) Les signatures i ratificacions previstes en l'article VIII;
- b) Les adhesions previstes en l'article IX;
- c) Les declaracions i notificacions relatives als articles I, X i XI.
- d) La data d'entrada en vigor de la present Convenció, de conformitat amb l'article XII;
- e) Les denúncies i notificacions previstes en l'article XIII.

Article XVI

1. La present Convenció, els textos xinès de la qual, espanyol, francès, anglès i rus seran igualment autèntics, serà dipositada en els arxius de la Nacions Unides.

2. El Secretari General de la Nacions Unides transmetrà una còpia certificada de la present Convenció als Estats a què es refereix l'article VIII.

La Convenció va entrar en vigor el 7 de juny de 1959.